

Antavla för Stockholmssläkten Åström.

Pher Gustav Åström, född 1822-05-03 i Norrköping, Hedvig, död 1885-08-13 i Norrköping, S:t Olai (av Cancer). Rådman och Sadelmakare i Norrköping, Hedvig och S:t Olai.

Rådmannen Pher Gustaf Åström.

Pher är född på hemgården på Repslagaregatan 16 i Norrköping. Efter att ha gått i lära hos sin fader så tillbringar Pher några år i utlandet, däribland ett par år i Tyskland. Han står som Sadelmakare gesäll vid faderns bortgång 1848 och vinner burskap som Sadelmakare 1850.

Pher köper sedan gårdarna på Repslagaregatan 16-18 (Hedvigs församling 2-4) från modern och angavs vid hennes bortgång 1859 som Mäster. Han var ledamot för hantverkarklassen av den sista uppsättningen av Borgerskapets 24 äldste 1859-62, då dessa avlöstes av stadsfullmäktige. 1864 blev han medlem av drätselkammaren med överinseende över Norrköpings jordar. Politierådman blev han 1875.

I närliggande Björsäters socken växer Pher blivande hustru upp och 1867 gifter sig Pher med den 25 år yngre Mathilda. Man kan förmoda att familjen tillbringar sina somrar och annan tid hos svärfadern på Sätters gård. Denne flyttar 1879 till Trosa och egendomen tas över av Mathildas bror. Pher och Mathilda köper då två gårdar i Björsäters socken; Klacketorp och Klackesäter, av vilka de brukar åtminstone den senare själva och där familjen tillbringar sina somrar framöver. Dessa hade tidigare varit frälsehemman och legat under herrgårdar i socknen. Gårdarna kan ha varit Mathildas egendom då de inte finns med i Pehr bouppteckning och kan ha varit broderns sätt att lösa ut Mathilda från Sätters gård. Mathildas bror synes ha haft en stor skuld till Pher, kanske för att finansiera detta. Gårdarna säljs sedan efter Pher's bortgång på tidigt 1890-tal.

I gård nr 16 i staden bor Pher själv med sin familj och inne på gården låg i en länga också den gamla sadelmakare verkstaden. 1881 fanns det 15 pigor i hushållet. Gården övergick från Hedvig till S:t Olai församling 1882.

Pher slutade tidigt att själv vara aktiv inom sadelmakeriet, han lade istället sin energi på jordbruket och var en stor lantbrukare med ägor av såväl stadsjord som landsbygd. På gården nummer 16 i staden fanns ladugård med ett par kor och hästar. Gården var vacker och synnerligen välbehållen, den angavs som en idyll mitt i staden. En gräsplan täckte en stor del av gården, mitt på den fanns en vattenkonst, en liten sprutande pojke och på var sida om denna en bergamott och päronträd med stora frukter. Jorden som brukades ligger på det nuvarande Hötorget. Pher ägde ytterligare ett antal fastigheter i skilda delar av staden, samt en större egendom i Örtomta socken.

På nummer 18 hade Pher låtit uppföra ett ståligt hus med ett flertal hyresgäster. Där fanns även en tvåvåningsbyggnad med klädesväveri på övervåningen och i den undre "plysen". Pher var under en tid även verksam i S:t Petersburg.

Gift 1867-06-29 i Björsäter med (året efter Elisabeths moders bortgång)

Elisabeth Mathilda Fridén, född 1847-09-14 i Norrköping, S:t Olai, död 1917-06-12 i Trosa, Stadsförsamlingen. Bosatt i Norrköping & Trosa, Stadsförsamlingen nr 18.

Elisabeth Mathilda Fridén samt barnen Emma, Sara Fredrika och Thor.

Faddrar vid dop: Doctor Anjou och enkefru Gylking, Professor Collin, Professorskan Eriksson, Prosten Wåhländer, Fru Zander, Magister Liljedahl och Aspling, Fabrikör Wahlberg, Fru Liljestjerna. Mamsellerna Gylking, Erikson och Brunskog.

Mathilda tillbringar sina första år Norrköpings stad men växer väl huvudsakligen upp på Sjöberga säteri i Björsäters socken, då familjen flyttar dit 1855. Hur hon träffar maken Pher är oklart, men denne torde ju haft god kontakt med ägarna av de större sätesgårdarna runt Norrköping i sin roll som ansvarig för stadens jordar.

Mathildas familj var bosatta sedan generationer i Björsäter. Farfars far Hans Nilsson var rusthållare och Sockenskomakare (Mäster) och bebodde en gård i Drängsbo, Björsäter. Han gifte sig 1755-09-22 i Drängsbo med Catharina Jansdotter som också kom från Drängsbo.

Mathildas farfar Petter Hansson återfinnes på en gård i Drängsbo i den första husförhörlängden i Björsäter från 1792. Där anges han först som "Obf" (obefintlig betydde att han hade lämnat socken utan att ta ut flyttbetyg) och att han 1789 "återflyttade hit till samma hushåll". Han bosätter sig där som nygift med hustrun Ingrid Svendsdotter. I vigselboken anges "vigdes drängen och gårdsbrukaren Petter Hansson i Drängsbo, med pigan Ingeri Svendsdotter i Björsäters Prästgård".

Från år 1800 verkar han vara väl etablerad med 10 drängar och 5 pigor. Från 1806 anges Petter också som Nämndeman.

1810 införskaffades Frängsbo, 1/2 hemman Skatteaugument. Kanske i samband med att bönder fick rätt att äga gammal frälsejord från 1810. Det verkar dock som att en del av gården tillkommit Petter eller kanske hustrun som var född i Frängsbo som arv, detta enligt Petters bouppteckning. Petter fortsatte dock att äga mark även i grannbyn Drängsbo som brukades av drängen Sven Rydahl och senare med inhysta drängar.

1828 när Petter avlider så är de samlade tillgångarna värderade till 4600 riksdaler och av de i bouppteckningen angivna fodringarna och skulderna så framgår det att Petter hade ett omfattande personligt nätverk. Det verkar också som att Petter reglerat sina tillgångar innan sin bortgång då både äldste sonen och mågarna strax innan fått uppförda skulder. Troligen har Petter låtit dessa "köpa" gårdar och dylikt, vars värde sedan återfinnes som skulder till Petter. T.ex. äldste sonen Johannes har en skuld på nästan 1600 riksdaler, vilket antagligen är huvuddelen av gården i Frängsbo och kvar som enskild tillgång hos Petter finns endast 1/8 hemman, värderat till 750 riksdaler.

I husförhör 1823-29 står Mathildas farbror Johannes (Jonas) som ägare till halva gården Frängsbo i Björsäter och om fadern Niclas står att han studerar i Linköping. I farfaderns bouppteckning anges fader Niclas redan som 12-åring med namnet Fridén och som studerande vid Linköpings lärdomsskola. Efter avklarade studier blev han antagen som elev på apoteket i Linköping 1834 och avlade farmaceut-examen 18 augusti 1835. Han fortsatte tjänstgöra på apoteket och förestod sommaren 1837 Brunnsapoteket i Medevi. Niclas skrevs därefter in på Farmaceutiska Institutet och avlade apotekare examen 18 mars 1840. Han tjänstgjorde därefter på apoteket Phoenix i Stockholm och på apoteket i Söderköping.

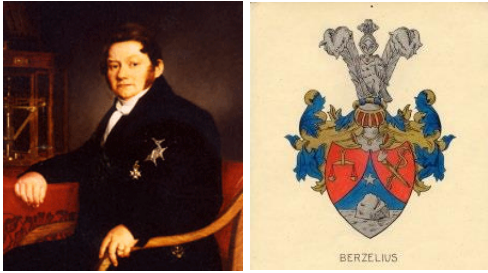

Mathildas far Apotekaren Nicklas Petter Fridén.

1841 gifter sig Niclas första gången i Linköping med den tio år äldre Henrietta Amalia Berzelius. Henrietta var dotter till Olof Bengt Berzelius, auditör och bryggare i Linköping. Olof var gift med Hedvig Johanna Molander i hennes 2:a äktenskap, dotter till inspektorn och gästgivaren Claes Håkansson Molander och Magdalena Åkerlund. Henriettas moder avled redan 1826 och fadern 1833. Sannolikt är den äldre brodern Claës Olof Berzelius, fil mag. kamrer i Östgöta Hypoteksförening och sekreterare i Östergötlands Hushållningssällskap, hennes förmyndare.

Nicklas och Henrietta flyttar efter bröllopet från Söderköping till staden Åmål, hus nr 71 där Niclas köpt stadens apotek från apotekare Weinberg. Henrietta avlider redan 1843 och vid hustruns bortgång äger makarna hus och tomt nr 71, halva nr 72, halva nr 66 vilka var värderade till 4450 riksdaler. Verksamheten verkar ha varit omfattande med fodringar på över 12000 riksdaler och skulder på över 14000 riksdaler.

Henriettas familj drabbas senare av flera olyckor. Först avlider brodern Claës Olofs andra hustru 1844, sedan den yngre brodern Claës Leonard 1847 efter lång tids sjukdom och samma år tar även Claës Olof sitt liv. Uppenbarligen hade omständigheterna ansetts som förmildrande då Claës Olof fick en kyrklig begravning. Kanske spelade släktskapet med kusinbarnet, den högt skattade men också tidigt föräldralöse Jöns Jakob Berzelius också in.

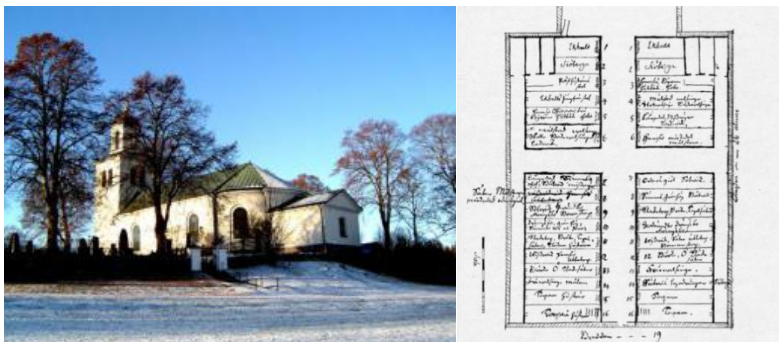
Henriettas sysling Friherre Jöns Jakob Berzelius, "Den svenska kemins fader".

I augusti 1844 gifter sig så Nicklas med Augusta Elisabeth Odhelius, vittne var Stadsläkaren Segerstedt. Efter att Augustas fader Erik avlidit 1835 flyttade hon med modern Elisabeth till Åmål.

Vid den stora eldsvådan i Åmål natten till den 17 januari 1846 nedbrinner såväl apoteksgården som apoteket, Efter detta flyttar familjen till Norrköping under hösten 1846, där de bor i kvarteret pelikanen nr 206 år 1847 när Mathilda föds. 1848 när Mathildas bror Per föds bor de på Drottninggatan 34, där de köpt fastigheten samt apoteket Kronan av Carl Magnus Engelbrecht.

1855 säljer Nicklas hela rörelsen vidare till apotekaren Adolf Leonard Sundius och flyttar därefter med familj till Säteriet Sjöberga i Björsäter, vilket inköps av Nils Rosenstierna som även äger säteriet Ekhult i samma socken. "Sjöberga i Östergötlands län, Bankekinds hd. Herregård i Björsäters socken vid den lilla sjön Ommen, n.v. om Lakviks jernvägsstation. Egendomen är bildad af hemmanen Elltorp 1 mtl och Karstorp 1 mtl." I husförhörslängden står "Sjöberga 2 hemman Frälse Säteri, äges och brukas av f.d. apotekaren Niclas Friden".

Nu återvänder alltså fadern Nicklas till hemsocknen som herrgårdsägare. För andra gången gift med en dotter till en bemärkt släkt. Vilken roll det spelat för Niclas vet bara han själv, men placeringen i kyrkan säger väl en del. Längst fram på rad ett sitter ägarna av Ekhult, familjen Rosenstierna. På rad två sitter ägarna av säteriet Sjöberga – Niclas och Augusta Elisabeth. På raderna nio och tio sitter ägarna av hemmanen Frängsbo respektive Drängsbo. Bygdens son återvände hem.

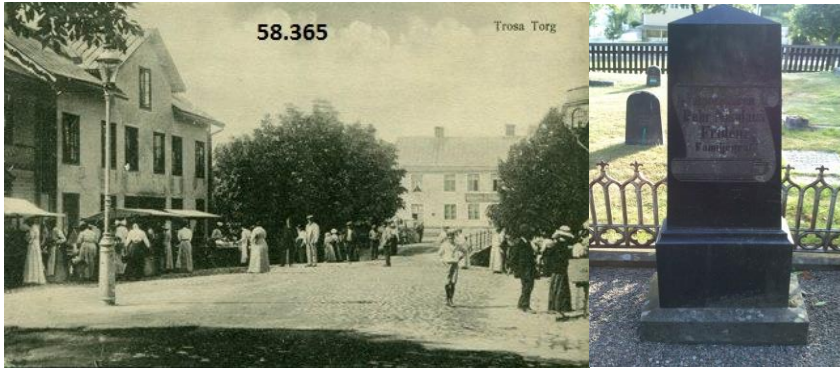

Björsäters kyrka med placering av Sjöberga säteri näst längst fram.

1866 avlider Mathildas mor Augusta Elisabeth och begravs i Björsäter. (I samma familjegrav vilar Mathildas bror Per August Theodor Fridén avliden 1926 och hans hustru Maria född Spolander avliden 1943). Året efter gifter sig Mathilda med Per Åström.

Fadern Nicklas blir kvar på gården med sonen Per August i 13 år som änkling. 1879 i slutet av Mars flyttar fadern Niclas till Södertälje och i december samma år gifter han om sig med den 30 år yngre hushållerskan på Sjöberga, Edla Erika Nylén.

Niclas flyttar sedan direkt vidare till Trosa med Edla Erika, där han köper fastigheten nr 112 av garvaren och rådmannen Frans Otto Öberg från Eskilstuna. Mathildas bror Per August Theodor står i nästföljande husförhörslängd som ägare och brukare av Sjöberga säteri fram till år 1907 då han säljer gården i två delar till Otto Lundqvist och Ture Konrad Larsson.

Niklas Petters och Edla Erikas hus (till vänster) vid Trosa torg, samt grav i Trosa.

Pher Åström avlider 1885 och Mathilda blir lämnad med tio barn i åldersspannet 3-17 år. Pher lämnar ju också efter sig ett ansenligt arv, 230000 riksdaler. Huvuddelen av värdet ligger i fastigheterna, men där finns också ett stort lösöre. Klacketorp och Klackesäter säljs nu till de tidigare inspektorerna på respektive gård, Per August Svensson och Per Adolf Svensson. Antagligen avyttrar Matilda alla de fasta egendomarna under de följande åren.

Den 16/9 1889, gifter Mathilda om sig och flyttar med barnen Ellen, Emma, Sara och Tor, till sin nya make Axel Jansson från Stora Malm, som blir Landskontorist och Stadsfiskal i Trosa. I Trosa bor ju även Mathildas far Nicklas Petter Fridén sedan 10 år tillbaka med nya hustrun, som ju torde vara väl bekant med Mathilda då hon varit hushållerska på säteriet i Sjöberga och bara ett par år äldre än Mathilda själv. Man kan ju också notera att Pher Åström själv endast var 7 år yngre än Mathildas far, så styvmor och styvdotter hade säkert en del gemensamt att tala om. Fadern avlider efter ett par års sängliggande år 1900.

Elisabeth Matilda Fridéns andra make Axel Jansson.

*** Generation I ***

f

2. **Per Nicolaus Åström**, född 1781-12-21 i Stockholm, död 1848-01-25 i Norrköping.

Sadelmakaremästare i Norrköping, Hedvig.

Per döps i Jakobs församling i Stockholm av biskopen dr. Vingård. Som dopvittnen närvarade Sämksmakare Strömberg och Vogel, samt Madam Vahlman.

Per flyttar sedemera från Stockholm och står 1813 som inflyttad i Norrköping, Hedvigs församling. Där bor han granne med och verkar i samma kvarter (Dalsvarteren), som blivande svägerskan Eva Lovisa Fallén och hennes make Vagnsmakare Anders Ericsson. När Eva Lovisa och Anders Ericsson får sin andra son August i juni 1813 står Per Åström med som dopvittne.

Gift 1814-01-06 i Hedvig Norrköping med Sara Catharina Cajsa Fallén.

Efter att ha gift sig med Sara köper Pehr halva hemmanet nr 1 i Vrinnevid av Saras styvfar Johan Borre. Saras mor och bror har bott där sedan modern ingick äktenskap med Johan Borre 1809. Per står som ägare av hemmanet från 1816 och äger detta ända till sin bortgång 1848. Vid husförhör 1823 så är svärfadern fortfarande bosatt på gården och bor väl där till sin bortgång. Granngården ägs vidare av Johan Borres syster och hennes make Tullenären Magnus Dahlström.

Per står också som ägare av gården nr 2-3 Dalskvarteret (Repslagargatan 16-18) i Hedvigs församling, där sadelmakareverkstaden är belägen. Efter Pers bortgång säljs hemmanet i Vrinnevid.

Barn:

1. Lovisa Catharina Åström, född 1815-03-14 i Norrköping. Gift med Carl Wilhelm Åström. Sadelmakare i Norrköping.
2. Fredrika Sofia Åström, född 1816-04-16 i Norrköping. Bosatt i Norrköping. Gift med Axel Gillis Sebastian Stenbom, född 1824-05-06 i Stockholm. Färgmästare i Norrköping. Makarna hyrde bostad av brodern Pher som var del av föräldrahemmet.
3. Gustava Amalia Åström, född 1817 i Norrköping.
4. Maria Charlotta Åström, född 1821-02-16 i Norrköping, Hedvig, död 1821-07-12 i Norrköping, Hedvig.
5. Pher Gustav Åström, född 1822-05-03, se ana 1.
6. Mathilda Josephina Åström, född 1824 i Norrköping.

m

3. **Sara Chatarina Cajsa Fallén**, född 1784-12-04 i Kyrkotorp, Hammarby, Österrekarne Härad, död 1859-02-13 i Norrköping. Namnet stavas även Phalen.

Sara står som inflyttad från Eskilstuna i februari 1812 till Vrinnevid i S:t Johannes församling (Norrköping), där modern bor med sin nya make Johan Borre. När systemen Eva Lovisa får sin andra son August i juni 1813 med vagnsmakare Anders Ericsson i Hedvig församling (Norrköping), står Saras blivande make Per Åström med som dopvittne.

Sara står fortsatt som Demoiselle uti Vrinnevid 1814, men inflyttar säkert direkt efter vigseln med Per Åström till hans fastighet i Hedvig församling och står år 1815 skriven där.

Saras son Pehr Åström (d.y.) gifter ju sig senare med Nicolaus Fridéns dotter. Det kan vara så att det funnits en kontakt mellan familjerna Borre och Fridén, då Saras styvfar Johan Borre har haft Jacob Berzelius som informator och dräng på gården under mitten av 1790-talet och Nicolaus Fridén i sitt första äktenskap år 1841 är gift med Henrietta Berzelius som är syssling till Jacob.

Gift 1814-01-06 i Hedvig Norrköping med föregående ana

*** Generation II ***

ff

4. **Benjamin Åström**, född 1745, död 1797-08-28 i Stockholm, Jacob. Sämskmakare i Stockholm, Jacob.

Benjamin fick troligen sitt namn efter moderns styvfader Benjamin Vogel som avled 1734. Dopvittnen: Snickaren (Elias) Haupts fru Magdalena Haupt (moderns moster född Hochfeldt), Handskmakare Reichells hustru Maria Reichell (troligtvis moderns moster Catharina Hochfeldt), Handskmakarmäster Daniel Forsberg, Mästaren vid snickarämbetet Olof Martin (gift med moderns kusin Ulrica, dotter till Elias Haupt och Magdalena Hochfeldt), barnmorskan hustru Maria Söderberg.

Burskap av Stadens Handelskollegium 14/12 1769 som Sämskmakare. 1770 bosatt i Jacob hos modern i kvarteret Åsknedslaget. Anges ha ansökt om konkurs 4/10 1773, vilken sedan drogs tillbaka. Benjamin och hans bröder ärvde år 1775 16800 riksdaler var efter modern. Familjen bodde 1780 med fem barn samt svärmodern änkan Magelius i kvarteret Hästen (tidigare Hästhuvudet) i Jacob.

Gift 1770-04-08 i Hedvig Eleonora med nästa ana

Barn:

1. Carl Petter Åström, född 1773-03-20 i Stockholm, Jakob. Dopvittnen; sämskmakaren Hr Fogel, Hr Carl Åström, Madame Westman, Jungfru Broman.
2. Benjamin Åström, född 1776-11-29 i Stockholm, Jacob, död 1826-02-26 i Stockholm, Hedvig Eleonora. Sadelmakaremäster i Stockholm. Faddrar: Kyrkxxx Nils Lundal, Bokbindaren Carl Åström (farbror), Madame Charlotta Östmark. Borgare 31/8 1813 och gift med Rebecka Svedberg. Bosatt i Stockholm, Hedvig Eleonora.
3. Anna Lovisa Åström, född 1777-11-20 i Stockholm, Jacob. Faddrar: Sämskmakare Mattias Westman, Löjtnant Adam w. Biörkxxx, Madame Anna Hofmark, Jungfrun Anna Lovisa Granberg.
4. Fredrik Gustaf Åström, född 1779-10-11 i Stockholm, Jacob. Faddrar: Sämskmakare Wallman och Lindbom, Madame Strömberg.
5. Per Nicolaus Åström, född 1781-12-21, se ana 2.

fm

5. **Brita Catharina Magelius**.

mf

6. **Jacob Fallén**, född 1745-06-23 i Rynninge, Långbro, död 1802-12-28 i Kyrkotorp, Hammarby. Komminister (1785-1802) i Wallby och Hammarby.

Jakob är född på föräldragården i byn Rynninge i Långbro socken, strax utanför Örebro. Han prästvigs i Strängnäs 1774 och tjänstgör först i den lilla byn Hammarby utanför Eskilstuna, boendes på komministerbostället Kyrkotorp där åtminstone de tre sista barnen sedan är födda. Han gifter sig 1776 med Sara Tiderman, brorsdotter till prosten i Vallby och Hammarby församlingar Claes Tiderman Chronander. Han blir Komminister i Wallby 1784 med tillträde 1785. Jakob och senare även hustru och barn anges med flera olika namn; Follèn, Fallèn, Phalèn. (K A Hagström Strängnäs stifts herdaminne III, Wallby församling tryckt 1809).

Gift 1776-10-12 med nästa ana

Barn:

1. Eva Lovisa Fallén, född 1779-04-26 i Vallby, flyttat till Mariefred 1804. Gift med Vagnmakare Anders Ericsson i Norrköping.
2. Cläes Erik Fallén, född 1782-01-30 i Kyrkotorp, Hammarby, död 1791-12-15 i Kyrkotorp, Hammarby (av Gulsot).
3. Sara Catharina Cajsa Fallén, född 1784-12-04, se ana 3.
4. Johan Jacob Fahlen, född 1787-07-10 i Kyrkotorp, Hammarby Södermanland. Inflyttad till S:t Johannes i Norrköping med modern. Vid moderns bortgång är Johan bosatt i Södermanland, han har moderns kusins make Johan Sivert som bor i Kloster socken som förmyndare. Denne representerades vid moderns bouppteckning av Sadelmakare Blomberg som god man.
5. Nils Olof Fallén, född 1789-05-31 i Kyrkotorp, Hammarby, död 1789-11-23 i Kyrkotorp, Hammarby (av Barnsjukdom).
6. Anna Sophia Fallén, född 1794-07-16 i Kyrkotorp, Hammarby, död 1797-03-22 i Kyrkotorp, Hammarby (av Koppor).

mm

7. **Sara Tiderman**, född 1755-12-22 i Kårebergs bruk, Snavlunda, död 1826-09-16 i Norrköping, S:t Johannes. Dopvittnen; Joseph Tiderman, Madame Catharina Åberg, jungfrun Magdalena Tiderman.

Sara blir faderslös 1758 vid tre års ålder och har troligen vuxit upp som styvdotter hos farbrodern prosten Claes Tiderman Chronander i Wallby och Hammarby utanför Eskilstuna. Claes får senare en dotter Anna Lovisa född 1776 i sitt andra äktenskap med Eva Dorotea Humbla. Denna Saras kusin Anna Lovisa gifter sig sedan med Johan Gustaf Sievert (1765 – 1829), som blir förmyndare för Saras son Johan Jacob.

Gift 1776-10-12 med föregående ana Jacob Fallén, som tjänstgör hos farbrodern i Hammarby socken.

Sara blir änka årsskiftet 1802/03 vid 47 års ålder och farbrodern har avlidit 1797. Hon får sannolikt tillsvidare bo kvar på prästbostället.

Gift 1804 med Johan Borre, (1752-1839). Hemmansägare i Vrinnevid i S:t Johannes församling, utanför Norrköping. Dit även barnen Johan Jacob och dottern Sara Catharina flyttar med.

Saras **mor Maria Katarina Enegren** gifter om sig efter faderns död och flyttar med Saras yngre syskon Beata (avliden 1777) och Johan (som senare blir länsman i Kvillinge strax norr om Norrköping), till sin nya make i byn Solberga i S:t Johannes utanför Norrköping 1760. Fadern till Saras nya make Johan Borre, Clas Borre och Johans äldre bror George, är båda dopvittnen till Saras moder Maria Katarinas döttrar (Saras halvsyskon), i hennes nya äktenskap. Familjerna är väl bekanta med varandra.

I husförhörslängden 1813-17 finns Saras son Johan Jacob fortsatt med och även dottern Sara Catharina (Cajsa) är inflyttad. På gården finns även under en tid även dottersonen Wilhelm Ericsson, som är född 14/3 1812 och son till Saras dotter Eva Lovisa i hennes första äktenskap med vagnmakaren Anders Ericsson i Norrköping.

Johan Borre hade själv barnen Carl Henrik född 1780 samt Claes Magnus (1783-1808), med hustrun Greta Dahlström. Greta avled 1802, samma år som Saras make Jacob Fallén. Gården Vrinnevid nr 1 finns då med i bouppteckningen. Hemmanet i Vrinnevid är sedan uppdelat mellan Johan och svågern Tullenären Magnus Dahlström från Landskrona, gift med Johans syster Helena Margareta Borre. Johans äldre bror Sjökaptenen George Borre bor även han i S:t Johannes på gården Hagby 1.

Johan, Helena och Georges far Claes Borre var under en tid bokhållare på Häffla bruk i Skedevi socken (Finspång) och gift med modern Elisabeth Wallenberg. Han flyttade i början på 1740-talet till Vrinnevid, där han sedan avlider 1767. Clas var då förmögen och det framgår att han även ägde gården Asketorp i Regna socken, som tidigare ägts av Clas mor Maria Gilliusdotter De Flons äldre bror Abraham de Flon. Johan, Helena och Georges farfar Clas Jönsson Borre och farmor Maria De Flon var båda komna från brukspatronsläkter och arrenderade bl.a. Regnaholms Slott i Östergötland.

Lite kurios är att den sedemera mycket kände Jacob Berzelius under en tid tjänade hos Johan Borre.

"År 1791 ingick Jacobs styvfader prästen Ekmark för tredje gången äktenskap, då flyttade Jacob med sin syster till sin morbroder och förmyndare, löjtnant Sjösten i Väfversunda, hvilken skickade honom 1793 till Linköpings gymnasium. Här visade han samma brist på flit som förut, men hans goda hufvud halv honom likväl framåt. Ferierna tillbragte han till en början i morbroderns hem, der han dock ej triftes, på grund af ovänskap med kusinerna, hvarföre han beslöt att söka sig kondition och äfven fick sådan hos en hemmansägare Borre i Norrköpingstrakten, för hvars söner han blef informator. Fyra riksdaler och ett par ljusblå ullstrumpor var lönen, och till bostad fick han en kammare, som tillika användes till potatiskällare.

Borre plöjde sjelf sin jord, och hans söner voro halfvuxna drängar, hvilka hellre arbetade på åker och äng med sin far, än de sutto i studerkammaren med sin informator. Denne fick äfven smak för landtlifvets sysselsättningar och tienstgjorde om vintern som vedhuggare, desto hellre som han endast på det sättet kunde få bränsle till sitt rum, ty Borre ansåg, att det icke behöfde eldas upp mer, än nödigt var för att skydda potatisen ifrån att frysa.

Berzelius hade hittills haft en svag kropp, men här blef han härdad, så att han kunde, då han efter ett halft år återsåg kusinerna Sjösten, taga ett nappatag med dem, som ingaf dem aktning. Under sitt vistande hos Borre kom han i tillfälle att under en af sina gamla lärares ledning fullfölja sina älsklingsstudier, och han beslöt nu att välja den medicinska banan, i stället för att bli prest. Detta beslut stärktes efter hans återkomst till Linköpings gymnasium af läraren Hornstedt, hvars gunstling Berzelius blef."

*** Generation III ***

fff

8. **Petter Bengtsson Åström**, född enligt åldersuppgift 1711, död 1763-04-30.
Handskmakarmanufakturist i Stockholm, Jacob.

År 1740 är Petter skriven hos Catarina Hochfeldt (Reichell), änka efter framlidne handskmakaremäster Johan Andreas Reichell och anges då som gesäll. Det finns 4 gesäller till på verkstaden. Andreas Reichel (1684-1737) var född i staden Künzelsau i furstendömet Württemberg, han flyttar till Sverige och får burskap i Stockholm 1726, (då benämnd som Andreas Reitz).

Catharina är moster till Petters blivande hustru Maria Elisabeth Bartz, som är dotter till Anna Sofia Hochfeldt och handskmakaren Augustin Augustinsson Bartz (avliden 1731) och sedan styvdotter till Benjamin Vogel. Även Benjamin är handskmakaremäster och en av de som är "löftesmän" när Petters mäster Johan Andreas Reichell får sitt burskap. När Johan Andreas Reichell avlider 9/5 1737 är alla barnen fortfarande omyndiga. Boet är relativt fattigt och familjen äger inte huset man bor och verkar i. De barn som överlever barnåren flyttar senare till Köpenhamn.

Petter är från år 1740 upptagen i taxeringslängden som ägare av fastigheten nr 8 (80) i Staden Västra, kvarteret Bryggaren vid Riddarhustorget. I 1735 års taxeringslängd står Bryggaren Mårten Vollant som ägare. Denne avlider i augusti 1737 och fastigheten köps sedan av Petter. År 1741 är bland andra Anna Margareta Fogel (f. Campberg) med sin son mantalsskriven där. Änka efter knappmakaren Jakob Jönsson Fogel, vilken avled 1737.

Riddarhustorget i Staden Västra.

Petter får 3/9 1741 burskap som Handskmakare manufakturist och två månader senare så gifter sig Petter och Maria Elisabeth Bartz. Var paret bor sedan är inte klart, men troligen hos svärmodern änkan Anna Sofia Hochfeldt. Kanske är det så att Petter driver verkstaden. Familjens hem och verksamhet i kvarteret Åsknedslaget, ligger granne med Klara kyrka och när första sonen Benjamin föds år 1745, så sker dopet i Klara församling.

1753 är Petter och familjen mantalsskrivna i och äger huset i kvarteret Åsknedslaget nr 53-54, med 6 gesäller, piga och jungfrun Anna Greta Retzell, äldsta dottern till Petters gamla mäster. (Anna Greta flyttar senare ner till Köpenhamn där hon bor hos sin bror Benjamin Reichell och avlider där 1791.) Huset har troligen köpts ut ur dödsboet efter hustrun Maria Elisabeths mor Anna Sofias Hochfeldt (avliden 1748), där fadern Augustinus Bartz och sannolikt även styvfadern Benjamin Vogel var verksamma tidigare.

Vid Petters bouppteckning 1763 innehas förutom fastigheten 53-54 som då värderas till 17000 riksdaler, även fastigheten nr 80 vid Riddarhustorget, som nu värderas till 50000 riksdaler. Familjen är mycket välbeställd.

Gift 1741-11-10 i Klara församling med nästa ana

Barn:

1. Benjamin Åström, född 1745, se ana 4.
2. Freidrich Åström, född 1751-05-17 i Stockholm, Jakob. Inköpare vid artilleriet. i Stockholm, Hedvig Eleonora. Dopvittnen; Handskmakarmästaren Daniel Westman, Anna Christina Bruneer, Anna Lena Svaneman. (osäker tolkning av kvinnornas efternamn). Freidrich med familj är bosatt på Riddargatan 25 i kvarteret Sjömannen. På nummer 24 bor Furiren Åström, vilken troligen är brodern Gustaf. Gift med Gustava Christina Wahlberg, död 1774-02-14 i Stockholm.
3. Carl Åström, född enligt åldersuppgift 1753-06-25 i Stockholm, Jakob. Bokbindare i Stockholm. Faddrar: Christian Berner, Johan Freidrich Reif, Madame Ulrica Berner, Madame Elisabeth Engman.
4. Gustaf Åström, född efter 1754. Anges som furir vid artilleriet vid moderns död.

ffm

9. **Maria Elisabeth Bartz**, född 1721, död 1775 i Stockholm, Jakob. Bosatt i Stockholm, Jacob.

Maria Elisabeth sitter kvar i orubbat bo efter Petters bortgång. Hon gifter inte om sig och driver verksamheten vidare. 1768 bor Maria Elisabeth kvar på nr 53 i kvarteret Åsknedslaget med de tre yngre sönerna, Benjamin är dock utflyttad. År 1770 återfinns hon fortsatt som änkefru bosatt i hus nr 53, med en son, 12 år gammal, sannolikt sonen Gustaf som har en Johan Granbeck som förmyndare.

Vid Maria Elisabeths bortgång 1775 finns båda fastigheterna kvar och ett ansevärt bohag. Boet delas lika mellan sönerna vilka får arva 16800 riksdaler var. Äldste sonen Benjamin anges nu som Sämksmakare, emedan de två yngre sönerna Fredrik och Gustaf är furirer vid kungliga artilleriregementet och sonen Carl är bokbindargesäll.

”Ett stenhus i staden vid Riddarhus torg. Beläget uti kvarteret Västra under no. 80, på fri och egen grund, försäkrat till 50000 Rmt, hvartil det "ugt-Iran hven", värderades till 50000 Rmt.”

”Ett stenhus å Norra malmen vid Smedjegatan uti kvarteret åskan under no. 53, på fri och egen grund, upptages till prima värda hyran till det blivit försäkrat 17000, hvilka förpliktelser enkan berättat vara under äktenskapet inköpta.”

Gift med föregående ana

fmf

10. **Nils Magelius**, död 1758-05-16 i Stockholm, Hedvig Eleonora. Vaktmästare i Stockholm, Hedvig Eleonora.

Gift med nästa ana

Barn:

1. Brita Catharina Magelius, se ana 5.
2. Olof magelius, död 1775-05-22 i Stockholm, Hedvig Eleonora. Sadelmakaregesäll i Stockholm, Hedvig Eleonora. Gift med Margareta, död 1785-11-08 i Stockholm, Jacob.

fmm

11. **Catharina Moberg**, född 1710. Bosatt i Stockholm, Hedvig Eleonora. Catharina var år 1780 inneboende hos dottern och svärsonen, och anges då till 70 år.

Gift med föregående ana

mff

12. **Eric Olofsson**, född enligt åldersuppgift 1702. Bonde i Rynninge, Ånsta-Långbro.

Gift med nästa ana

Barn:

Jacob Fallén, född 1745-06-23, se ana 6.

mfm

13. **Carin Nilsson**, född enligt åldersuppgift 1702. Bosatt i Rynninge, Ånsta-Långbro.

Gift med föregående ana

mmf

14. **Johan Johansson Tideman**, född 1719 i Hasselfors bruk, Skagershult, död 1758-06-15 i Kårberg, Snavlunda. Hammarsmedsmästare.

Mantalslängderna berättar att Johan var kolgosse i Hasselfors i Skagershult 1732-39. Han började alltså i hammarsmedjan vid 13 års ålder, där ju även fadern var mäster och senare även åldersman. (Även morfadern Klas Gevert var verksam vid Hasselfors från 1660-talet). 1740-46 var Johan mästervän/lärdräng och 1747-50 mästare där. Han gifter sig 1749 och 1751 flyttade familjen till Kårberg i Snavlunda socken där Johan var Hammarsmedsmästare på bruket till sin död 1758. Han avled i "Håll och styng" endast 39 år gammal.

Gift 1749 i Skagershult med nästa ana

Barn:

1. Johan Tiderman, född 1748 i Skagerhult, död 1787-11-20 i Kvillinge. Länsman i Kvillinge och bosatt där med hustrun Hedvig Sophia Flodberg och familj på gården Dövestad.
2. Anna Beata Tiderman, född 1751-10-01 i Kårberg, Snavlunda, död 1753-06-12 i Kårberg, Snavlunda. Dopvittnen: Olof Becker, Anders Cronander, Helena Colling. Död ung.
3. Hans Tiderman, född 1752-12-26 i Björnmossen, Finnerödja.
4. Maria Christina Tiderman, född 1753-12-07 i byn Kårberg, Snavlunda socken.
5. Sara Tiderman, född 1755-12-22, se ana 7.
6. Beata Tiderman, född 1757-03-07 i byn Kårberg, Snavlunda socken, död 1777-01-09 i Solberga, S:t Johannes.

mmm

15. Maria Katarina Enegren.

Det saknas födelse och vigseluppgifter från Skagershult då kyrkan brann på 1800-talet. Men enligt husförhörslängden i Kvillinge är Maria född 1725.

Gift 1749 i Skagershult med föregående ana (Johan Tiderman) som avled 1758.

Maria Katarina och barnen flyttar efter makens bortgång i juni 1758 från Kårberg i Snavlunda och hon gifter om sig 1760-08-17 i S:t Johannes församling (Norrköping), med Hejderidaren (Jägmästare) Erik Gustaf Knop som är bosatt i Solberga i samma församling. Vid denna vigsel står **fadern Lars Enegren** som vittne. Erik Knop avlider snart därefter och arvsskifte förrättas 1762.

Maria gifter sig igen 1764-04-15 i S:t Johannes med Rusthållaren Jöns Jönsson, även han bosatt i Solberga. Nu står f.d. bokhållaren Clas Borre, bosatt i Vrinnevid i S:t Johannes och far till Marias blivande svärson Johan Borre som vittne. I detta äktenskap får hon två döttrar, Elisabeth född 1766 med bl.a. Clas Borre som dopvittne och Anna Christina född 1768 med dennes son Styrmannen George Borre som dopvittne.

Maken Jöns avlider 1776, sedan Marias dotter Beata i januari året därpå 1777 och Maria återfinnes 1778 hos sonen Johan som är länsman i Kvillinge, strax norr om Norrköping. I Kvillinge husförhörslängd kallas hon Engren. 1782 anges hon utflyttad till Styr(e)stad med döttrarna.

*** Generation IV ***

ffmf

18. **Augustin Augustinsson Bartz**, död 1731-10-15 i Stockholm, Jakob. Handskmakaremäster i Stockholm, Jakob.

Enligt den bouppteckning som upprättas efter Augustins bortgång 1731, innehar makarna två gårdar på "Norre malm", värderade till 5000 respektive 1000 riksdaler. Dessa kan vara verkstaden och huset i vad som senare blir kvarteret Åsknedslaget nr 53-54, vilka antagligen köps av dottern och svärsonen Petter Åström, ur dödsboet efter hustrun Anna Sofias Hochfeldts bortgång år 1748.

Fadern Augustin Bartz. August är Handskmakaremäster i Stockholm och kollega till sonens blivande svärfader Melker Hochfeldt. Han var gift med **modern Elisabeth Glyck Christiansdotter** och avlider 1691 i Stockholm, Jakob.

Gift med nästa ana

Barn:

1. Anna Catharina Bartz. Gift med Gottfrid Semff. Handskmakare.
2. Anna Sofia Bartz, född enligt åldersuppgift 1719.
3. Augustin Bartz, född före 1720. Handskmakare i Stockholm, Jakob. Gift med Christina Elisabeth Lischeu, antagligen en kusin på moderns sida.
4. Maria Elisabeth Bartz, född 1721, se ana 9.
5. Johan Bartz, född 1726. Handskmakare.

ffmm

19. **Anna Sofia Hochfeldt**, född 1693, död 1748-09-16.

Gift med föregående ana

mmff

28. **Johan Nilsson Tiderman**, född 1694 i Skagershult, död 1765 i Hasselfors, Skagershult. Hammarsmedsällderman i Hasselfors, Skagershult. Nämnd i dombok 1722. Enligt Hasselfors bruksarkiv hade Johan varit vid bruket i 48 år.

Fadern Nils Nilsson Tiderman, född 1665, död 1730 i Brattfors, Ramundeboda. Nils var hammarsmed i Brattfors 1693-1730. Han blev vald till bisittare i hammartinget 1701 och sedan vald till ålderman för smederna 5/6 1706.

Nils blev gift 1693-12-03 i Kvistbro, Örebro län med **modern Margareta Staffansdotter**, född 1671 i Kvistbro, troligen vid Svartå bruk i Örebro län, död 1739-05-23 i Rörfors bruk, Ramundeboda. Margareta var dotter till **Staffan Klasson**, Hammarsmed i Kvistbro.

Gift 1716 med nästa ana

Barn:

1. Johan Johansson Tiderman, född 1719, se ana 14.
2. Claes Johan Tiderman Chronander, född 1724 i Skagershult, Örebro län, död 1797. Prost i Wallby, Hammarby. Gift med Eva Dorothea Humbla, född 1754-10-24 i Överselö, Södermanlands län, död 1820-03-23 i Eskilstuna kloster, Södermanlands län.

mmfm

29. **Sara Klasdotter Gevert**, född 1697-04-24 i Kårberg, Snavlunda, Örebro, död 1756.

Gift 1716 med föregående ana

*** Generation V ***

ffmmf

38. **Melker Hochfeldt**, död 1708-07 i Stockholm, Jakob. Handskmakare i Stockholm, Jakob.

Melker och hustrun Anna Catharina var bosatta i kvarteret Åsknedslaget, fastigheten nr 52. Vilken är grannfastigheten till dottern Anna Sofias blivande familj Bartz, som bor på nr 53.

Gift med nästa ana

Barn:

1. Anna Sofia Hochfeldt, född 1693, se ana 19.
2. Catarina Hochfeldt, född 1696 i Stockholm, Jakob. Gift med Johan Andreas Reichell, född 1684, död 1737-05-09. Handskmakare i Stockholm, Jakob.
3. Gertrud Hochfeldt, född 1699, död 1737-02-15 i Stockholm, Jakob. Bosatt i Stockholm, Jakob. Gift med Andreas Vogel. Handskmakare i Stockholm, Jakob. Hade sonen Andreas född 1731.
4. Johan Hochfeldt, född 1701.
5. Magdalena Hochfeldt, född 1704. Gift med Elias Haupt. Snickarmästare i Stockholm.

ffmmm

39. **Anna Catharina Lischeu** (Liske), född enligt åldersuppgift 1664. Bosatt i Stockholm, Jakob.

Anna Catharinas **fader Esaias Lischeu** var handskmakare och gift med **modern Anna Hansdotter**. Familjen bodde i egen fastighet på Regeringsgatan. Fadern avlider 1668 när Anna Catharina bara är 4 år. Boet är då mycket välbeställt och familjen synes också varit aktiv med olika investeringar. Det finns två söner, den 16-åriga Adam och **Brodern Esaias Lischeu**, född 1657, (död 1710 i Stockholm, Jakob). Även Esaias blir handskmakare och sedan även skråets ålderman. Han står som förmyndare åt Anna Catharinas omyndiga barn, när maken Melker går bort 1708. Gift med Maria Starck.

Anna Catharina ingår nytt äktenskap 1709 med **Benjamin Vogel**, död 1734-02-23.

Handskmakaremäster i Stockholm även han och säkert en släkting till Elisabeths blivande svärson Andreas Vogel. Dock oklart hur. Benjamin har inga egna biologiska barn, men verkar ha tagit om hand barnhusbarn som antagligen fick arbeta i verkstaden. Släkten i övrigt bor i svenska Pommern.

Anna Catharina och Melkers tre första döttrar gifter sig alla med söner till kollegor från Handsmakarskrået, Augustinus Bartz, Andreas Reichell och Andreas Vogel. Banden är täta systrarna och deras barn emellan.

Så även med yngsta dottern Magdalena och hennes barn, som dock gifte sig utanför faderns skrå med Snickaremästaren Elias Haupt. Anna Catharina Lischeu och hennes framlidne make Melker blev därmed morföräldrar åt den senare mycket uppskattade Georg Haupt f.1741. George var hovschattullmakare hos Adolf Fredrik med egen verkstad, som han tog över efter sin moders svåger Anders Vogel i Tyska Sankta Gertruds församling.

Parets dotterdotterson Elias Martin f. 1739 (son till Ulrica Haupt och åldersmannen i snickarämbetet Olof Martin), blev sedermera en mycket känd och uppskattad konstnär. Elias var även nära vän och tillbringade tid tillsammans med sin (yngre) morbror George Haupt i England under 1780-talet.

George Haupt och Elias Martin ovan, målningen av George är gjord av Elias och den andra på Elias är ett självporträtt av densamme.

mmfmf

58. **Klas Adamson Gevert**, född 1660 i Näsby, död 1719 i Hasselfors, Skagershult.

Klas återfinnes som mästersven under 1680-talet vid Hasselfors bruk i Skagerhult. 1688 blir han Hammarsmed. De två första barnen föds där 1684 och 1685. Det verkar som att ett barn till föds 1690, kanske blir någon sjuk. Mellan 1694-1700 får Klas 5 barn till när han är vid Kårbergs bruk.

1701 är Klas vid Lassnå bruk och 1706-1719 är han åter vid Hasselfors bruk där han 1713 anges som hammarsmed och avlider där 1719.

Klas fader Adam Gevert, var född 1640 i Västland, Uppsala län, död 1713-09-06 i Årås bruk, Ervalla/Amnehärad. Var mästersven 1660, 1662 i Hageby och Kungshammar i Nora socken, 1664-69 i Ervalla socken, 1681 i Näsby och sedan mästersmed 1684-96 i Hasselfors, Skagerhults socken samt Årås i Amnehärads socken. Nämnd i hammarting 1684, 1686, 1695 och 1696. Han gifte sig 1664 i Näsby med **modern Katarina Eriksson**, död (begravd 1718-05-18) i Amnehärad.

Släkten Geverts anfader **Jacob Andersson Gevert**, (Klas **farfar**) var född 1600 i Holland och död 1670 i Frövi, Näsby, Örebro län. Han var Hammarsmed i Västland (1621) och gift med **Elisabeth Staffansdotter**.

Gift med nästa ana

Barn:

Sara Klasdotter Gevert, född 1697-04-24, se ana 29.

mmfmm

59. **Sara Olofsdotter**.

Gift med föregående ana